

Barri de les Casetes- sector Camí de Can Torrel

Rajadell

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Barri de les Casetes
Emplaçament A l'entorn del camí que surt de la carretera des de l'Estació en direcció a Braquets i can Torra
Alçada: 360

Coordenades:

Latitud: 41.73165
Longitud: 1.69629
UTM Est (X): 391576
UTM Nord (Y): 4620804

Classificació

Número de fitxa 08178 - 421
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: En general, les cases es troben en bon estat.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris
Autoria de la fitxa PEP 1993 (Jordi Piñero)/ OPC 2017-21
Data de registre de la fitxa: dj., 04/03/2021 - 01:00

Descripció

Barri o conjunt urbà que consta d'un grup de cases disperses, en un altiplà no lluny del nucli antic (el Veinat) i davant del barri de l'Estació (a l'altra banda de la riera de Rajadell i de la C-25), disposades al costat de dos camins: el camí de Valldòria (actual camí de can Torre), que passant per Braquets du a Valldòria i a Can Torre (El Racó- Muntalar), i el camí del Daurell, que mena al congle del Torrent del Daurell.

Hem dividit el conjunt en dos fitxes: les cases disposades a l'entorn del Camí de can Torra (fitxa 421) (principalment 3) i les disposades més amunt, al punt on trenca el camí que va a cal Daurell, més agrupades i alineades (fitxa 102)

Al sector del camí del Daurell les cases solen ser entre mitgeres, més o menys alineades. La disposició urbanística del barri no és coherent. Les cases formen una agrupació més o menys fortuïta, disposades a l'entorn d'uns eixos, que són el camí de Valldòria i el camí que va a cal Daurell, desdoblant en dos passatges, el camí del Daurell i el carrer dels Magraners, a banda i banda de l'illa de cases, que solen tenir porta pels dos costats. El camí de Valldòria en aquest tram és pavimentat.

La tipologia, les dimensions i les altures de les construccions són desiguals. En general són edificis moderns, alguns dels quals han patit reformes substancials, amb solucions arquitectòniques diferents, cosa que dona un aire miscel·lani al conjunt, i a on també s'ha edificat alguna casa de nova planta. Les construccions són de pedra, majoritàriament de pedra vista, com a la resta del terme.

En el seu estudi, Molins (2020:284-304) descriu de forma individualitzada 7 cases, que tenen més de 100 anys: Cal Ton, Cal Salles, Cal Jan Teuler, Ca l'Isidre, Cal Maginet, Cal Trilla i Cal Mariano.

El PEP 1993 destaca de tot el conjunt les cases següents: cal Trilla, cal Teuler, cal Roig.

Observacions:

Barriada formada per habitatges rurals de finals del segle XIX al llarg del costat de tramuntana del camí de can Torra (o camí de Valldòria). És un conjunt poc unitari, que conforma les primeres cases del barri de les Casetes (o cap a les Casetes, si considerem aquest sector com no integrant de les Casetes)

Algunes cases presenten inscripcions a les llindes de les portes de les façanes:

- Cal Masfred (núm. 15): FRANCISCO MASFRET ANO 1882
- Cal Quimet: Joaquim Fon 1881
- Cal Masiets: 1882 (amb una creu sobre el calvari ente 18 i 82

La foto 2 correspon a can Quimet i la 3, a Can Masfred.

La primera casa Can Quimet (que en realitat son dos cases) esta identificada com Can Mateu i Can Roig pel PEP 1993. Actualment una d'elles està retolada com Can Mateu.

Història

Aquest sector del barri (o proper al barri) de Les Casetes és originari de la segona meitat del XIX. Es tracta d'una llenca de terra, propietat del Mas Braquets, que baixava a la riera i limitava, a llevant i ponent, amb les terres del Daurell i del Peric. En aquesta zona a finals del segle XIX s'hi van fer les cases Masiets, Masfred i Quimet.

D'acord amb Molins (2020,299-304), l'11 de desembre de 1884, Marcel·lí Braquet va establir quatre parcel·les per edificar cases: a Francesc Masfred (Cal Masfred), a Joan Portella (Cal Masiets), a Joaquim Font (Cal Quimet) i a Pere Sagristà. Les parcel·les anaven des del camí fins a la riera, on s'hi van fer els horts. El tal Sagristà no va edificar i la parcel·la va retornar a Braquets.

Segons Molins (2020,299-301), Cal Masfred ja estava construïda abans de l'establiment, per acord verbal

amb la propietat. Es conta que en la construcció de la casa hi va treballar tota la família, carretejant rocs sota la supervisió d'un mestre d'obres. L'any de la construcció és l'indicat en la llinda, gravada amb la inscripció FRANCISCO MASfRED ANO 1882. La casa, popularment es va anomenar cal Massa Fred o Masfred. Després el Francesc Masfred va construir un galliner adossat a la casa i una pallissa a l'altra banda de l'era. A l'hort va excavar un pou i més endavant hi va posar un molí de vent per bombar l'aigua fins a dalt de la casa. Francesc Masfred Suñer era de Sant Pere Sallavinera. Estava casat amb Antonia Devant. Al 1853 la família es desplaça a Rajadell i al 1860 vivien a Can Morros, i posteriorment, a la masoveria de Parcerisses. Francesc mor el 1894 i el succeeix Josep Masfred Davant, que s'havia casat amb Cecília Guilella el 1886. Josep compra el 1910 Cal Ton, pel seu fill petit, Josep. El pare mor el 1914 i hereta la casa el seu primogènit Francesc Masfred Guilella, que es casa el 1916 amb Elisa Vilalta Guilella, la seva cosina del Prim. El 1931 rep com a herència de la darrera mestressa del Daurell el Mas Daurell (amb les poques terres que quedaven). No eren família; li va deixar en agraïment a que l'havien atès i acollit quan estava malalta. Una de les filles de Francesc i l'Elisa, la Lurdes, va heretar Cal Masfred el 1953. Aquesta es va casar el 1954 amb Albert Cisteró, família que mantén la casa.

Segons Molins (2020,301-03), Cal Masiets es denominava així pel sobrenom de l'avi de Joan Portella, el que es va fer la casa, que fou Agustí Portella, el Masiets, masover de la Massana (després de Braquets i del Peric). Joan era fill cabaler de Francesc Portella, que vivia a Cal Pixafont (segurament Ca l'Isidre), a Les Casetes. El 1876, l'amo de Braquets, abans de vendre-li la parcel·la per fer la casa, ja li havia venut un tros de vinya a rabassa. El Joan es casa el 1877 amb Francesca Fossas. Per garantir el dot hipoteca la vinya. El 1893 Joan Portella va donar d'alta a l'Ajuntament la nova casa. Podem deduir la data de la construcció per la inscripció de la llinda del porta (1882). Joan mor el 1896 i la casa passa al fill Ramon Portella Fossas, nat el 1878. Es casa el 1910 amb Marcelina Quius, de cal Quius. Hereta la casa el fill Joan Portella Quius (1918-2006), casat el 1951 amb Montserrat Morros, filla del mas Morros. El Joan va mantenir i reparar la casa. No va tenir fills i la seva herència va ser per a l'únic net, Jordi Soler

Quan es van casar van anar a viure a la caseta que Isidre Soler havia construït en el terreny annex a cal Masiets. El 2007 van modernitzar i ampliar la casa.

Segons Molins (2020,303-304), Cal Quimet era la casa que va construir-se Joaquim Font, alies Quimet, després de comprar la parcel·la el 1884. La casa va tardar uns anys més a construir-se, com indica la llinda del portal (1889). La casa surt per primera vegada com a can Quimet en el padró de 1897, quan era habitada per Joaquim Font Serra (47 anys), la seva muller Antònia Casas (32) i quatre fills. Van arribar de Fals cal el 1881. La família era pobre. El Quimet mor el 1923 i la casa queda per l'hereu, Joan Font Casas, que es casa el 1919 amb Elvira Junyent. El 1932 la família van marxar a viure a Barcelona, on havien trobat una porteria.. Van posar la casa a lloguer, i va tenir diversos llogaters. La propietat va passar a Enriqueta Font Junyent, no per herència sinó per compra als pares.

Bibliografia

MOLINS, Ernest (2020). Cases i Masos de Rajadell (I). Ajuntament de Rajadell. Pp 284-304
RAFAT, F (1988)

